

העלון לאברכי כולל, בני הישיבות ולכל לומדי התורה

האיחוד בהידוד

המאחד בקרבו חידודים ותשובות בהלכה ובאגדה

לע"נ ר' שמעון יהודה בן הגה"צ ר' אברהם יעקב (זיידל) עפשטיין זצוקלה"ה

פרשת פקודי - שקלים - תשע"א גליון שנה חמישית ק"ס

כתב חידה

יחד עם רעי העדתי,
וממני נתגדל כבוד משפחתי.

הוזכרתי חמש פעמים,
וכשמי במנין הזקנים.

מזרעי שנבחר על ידי המלוכה,
זכה שממנו נלמדת הנהגה.

מי אני?

רמז: דמות הקשורה לפרשה

תכורות-הקשר בין הדמות לפרשה הוא בהזכרתה או ברמיזה בפרשה או בפרשי

מעניא דירחא

מולד חודש אדר השני
ליל שבת
בשעה 12:00.7 בלילה

"משכנס אדר מרבין בשמחה"

מה השייכות בין 'מוסף דר'ח', לבין חשש 'המץ בפסח'.

מעניא דמגילתא

"אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגילה ומתנות לאבינוים" (מגילה פ"א מ"ד)

"הכל חייבין בקריאת מגילה" (מגילה ד' ב').

באילו מקומות 'בזמן הזה' לכאורה אין קורין את המגילה, כלל, לא ב"ד ולא בטי"ו.

דבר תורה

"אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת ה' ליום יום איתמר בן אהרן הפה"ן. שמות ל"ח כ"א.

בפרשתנו יש אריכות רבה אודות בניית המשכן, משכן העדות, והנה בפשטות, המשכן היה בנוי בצורה שתאפשר לכל עם ישראל לבוא דבר יום ביומו, לקבל מרוח הטהרה השורה במקום, שתשפיע עליהם לטובה ולברכה.

והנה אם נחשב את המקום של המשכן, שהיה מאה אמה על חמשים אמה, כמפורש בפסוקים (ל"ח ט' - ג'), נמצא שהיו בו חמשת אלפים אמות מרובעות, ובהנחת דברי חז"ל (סוכה ז' ב' ועוד), 'גברא באמתא יתיב', שכל אדם יושב באמה אחת, נמצא שיכול להכנס למשכן בו זמנית חמשת אלפים איש, לא יותר.

במיוחד יש לחשב, שהמנין הזה של 'חמשת אלפים אמות מרובעות', הוא דוקא אם כל החצר היתה חלה, אבל היות ובחצר החלה של החצר עמד המשכן, שהיה עשר אמות על שלשים אמות (מלבד מקום עובי הקרשים), ועוד מקום המזבח שהוא עשרים וחמשה אמות, והכבש, הכיור וכו', שביניהם כל המקומות הללו, נשארו בחצר רק כארבעת אלפים ושש מאות וחמשים אמות מרובעות, שהוא מקום הראוי למנין כזה של בני אדם.

בפשטות היה מקום לומר, שאין הכי נמי, לא נכנסו כלל ישראל בבת אחת למשכן, אלא לפרקים, כך ששמונים מצומצם זה הספיק להם לכולם. אך מדברי חז"ל רואים, אנו, שפשט היה להם כי חצר המשכן היה אמור להכיל את בני ישראל כולם, והיה זה בדרך נס ופלא, כדאייתא בילקוט פקודי ת"כ (ובמהדורת ילקוט שמעוני הוסיף, מ' ל"ב - כ"ט, אות ט"ז, 'עמ' תש"ח), "ראה נסים שעשה להן הקב"ה, שכל אותם האלוקים עומדין בתוך חמשים אמה, שאם תבוא לחשבון, צריך יותר מארבעה מיל...". שהיה זה נס מיוחד של ישראל יכלו להכנס למקום קטן זה.

ובעיקר דברי המדרש, שאם תבוא לחשבון 'צריך יותר מארבעה מיל', מבאר הזית רענן שם, 'דהחשבון הוא, שהיה כל מיל הוא אלפים אמה, ואם נחשב לפי אורך המשכן שהוא מאה אמה, בו יכולים לעמוד מאה אנשים, ע"פ היסוד ה"ל שגברא באמתא יתיב, אם כן, בשביל שש מאות אלף איש מישראל, צריכים שש אלף שורות של אנשים, שכל אחת מהם רוחבה אמה ואורכה מאה אמה, שהם ג' מילין ורוחב. ואם נוסיף לחשבון את מה שלא כל מקום החצר היה חלה, שהיה היה בו את המשכן והמזבח ועוד, כדלעיל, וזאת מלבד מנינם של ישראל העורפים על מיל...". שהיה ג' אלפים תק"ן, נמצא שהיה צריך יותר מד' מילין, וזה אף שהמדרש כותב, שהיה נס מיוחד במשכן שנהיה שם מקום לכל עם ישראל בשטח המצומצם של מאה אמה על חמשים אמה.

אלא שאף לאחר חשבוננו זה הוית רענן, עדיין דברי המדרש טעונים הסבר, היאך עולה החשבון ליותר מד' מיל, שאף אם נחשב את כל המקומות המלאים בחצר, יחד עם אותם כמה אלפים העורפים על שש מאות אלף, ירחק מאתנו הדרך להגיע עד ליותר מד' מיל.

אייתא בסוכה ח' א', "אל"מר קשישא בריה דרב חסדא לרב אשי... תלתא גברי בתרתי אמתא יתיב", וביאור הדברים, שרוחב גופו של אדם הוא כארבעה טפחים, ורוחב כ"ד טפח (ע"ל תוס' ספחים ק"ט ב' ד"ה אמה), כך שמידת אדם עם ידיו עולה לששה טפחים שהם אמה, אבל אם נחשב את האנשים לרוחבם, בלא ידיהם, נמצא ששלשה גופים, שכל אחד הוא ארבעה טפחים, עולים יחדיו לשנים עשר טפחים שהם ב' אמות.

והנה, דברי הגמ' הללו שניתן לחשב מקומות הראויים לעמוד בו אנשים בלא ידיהם, יכול להחשב רק לרוחב אחת, שהגוף עצמו הוא ארבעה טפחים על ארבעה טפחים, ובצד אחד, מחמת הידים הוא ששה טפחים, כך שמידת אדם היא ארבעה טפחים על ששה טפחים, ואם באים לחשב שורה אחת, אפשר שיעמדו בו האנשים על צדם וחשבונם יעלה לפי ארבעה טפחים (אבל לא ניתן לומר שבמקום של שתי אמות על שתי אמות, יעמדו תשעה בני אדם, שלא מדובר בקצוצי ידים ר"ל, אלא רק בחישוב צד אחד ניתן לכתוב את מקום הידים מהחשבון).

וע"פ דברי הגמ' הללו מבאר ה"ברכת פרי"ן בפרשתנו את דברי המדרש באופן אחר, והוא, שכאשר מודדים מקום בכדי לדעת כמה אנשים יכולים להכנס בו, אין לנו למדוד לכל אדם אמה על אמה, אלא אמה על ארבעה טפחים (היינו, אמה על שני שלשים אמה), ונמצא לפ"ז, שאם נמדוד מרוחב החצר שהוא חמשים אמה, אדם לאמה, יצא שיכולים לעמוד בו לאורכו שבעים וחמשה אנשים, שהיו יש באורכו עשרים וחמש פעמים שתי אמות, שבכל אחת מהם עומדים שלשה אנשים לרוחבם, ובכדי להגיע למספר שש מאות אלף, יש להעמיד שמונת אלפים שורות על אחד ברוחב אמה ובאורך חמשים, שעומדים בה שבעים וחמשה בני אדם, ושיעור זה של שמונת אלפים שורות של אמה, שהם שמונת אלפים אמות, עולה לארבעה מיל.

או כלך לדרך אחרת, והוא, שברוחב חמשים אמות רוחב החצר, יכולים לעמוד חמשים איש, ואם נמדוד ממנו לאורך עוד שמונת אלפים אמה, שיש בהם ארבעת אלפים פעמים שתי אמות, בהם יכולים לעמוד שלשה אנשים, נמצא שיש בו שיעור כ"ד שתיים עשרה אלף שורות של חמשים, העולים יחדיו לשש מאות אלף איש בארבעה מיל.

אלא שיש להוסיף לחשבונות הנ"ל את אותם ג' אלפים ומחצה ועוד, וכן את חשבון מקום המשכן והמזבח ועוד, שלחשבון הראשון עולים לחמשים שורות של נוספות של אמה, ולחשבון השני עולים לכשבעים וחמש שורות נוספות של ארבעה טפחים, שהם חמשים אמה, על כן עולה החשבון לחמשים אמה יותר מד' מיל. ודברי המדרש מיישבים באופן נפלא, שהיה בחצר המשכן נס נפלא, שנכנסו בו יותר מכפול שמונים ממה שהיה יכול להכנס בדרכו של עולם.

יזמנה ה' לחות ולראות בעינינו בקרוב בשב"ה את שיבת ציון ברחמים, ובבנין בית קדשנו ותפארתנו, ויקיים בו הנס 'עומדים צפופין ומשתחווים ורוחים', אכ"ר.

לחכימא ברמיזא

בקדושין (מ' ב') איתא, "תלמוד גדול או מעשה גדול, נענה ר"ע ואמר, תלמוד גדול".

לפי"ז יש צורך ליישב עובדא באדם גדול מסוים.

התדע מיהו ?

[ואם תדע מיהו הנשיא שהיתה לו ישיבה גדולה, תגלה מיהו].

בבין חידות היכן מצינו שנהגו לקרוא מגילה אפילו לפני הימים השנויים במשנה בריש מגילה (מלבד מי שיודע שלא תהיה לו מגילה וכיו"ב).

מעשה רב

מזה מספר שנים שציבור נכבד של בני תורה המתגוררים בעיר שראשיה ממונים מטעם שלטון העיר רב', מבקשים לבנות בנין קבוע לה' ותורתו, ולמרות הבקשות הרבות מהממונים מטעם, בכל שנה מחדש, 'ועדת ההקצאות' דוחה את הבקשות, כאשר סיבת הדבר אינה עניינית, אלא שיקולים שונים ומשונים.

בימים אלו, הקרובים לישיבה השנתית של ועדת ההקצאות, הגה ר' ראובן גבאי בית הכנסת רעיון, שהיות וכידוע רבים מאותם ממונים מטעם, הם רודפי בצע ושלמונים, אלא שאימת משפט שלטון העיר רב אינם מודים בכך ולא יאבו לקבלם אפילו טמונים בעציצים, לכן זו הזדמנות פז לשלוח להם 'משלוחי מנות' מכוונות ליד המלך, כך שבהשגחת לבנין זו בס"ד נזכה שיאשרו את בקשתנו בישיבתם הקרובה.

ר' שמעון הגבאי השיבו, שאמנם זה רעיון טוב ומיוחד, ואף שמעתי שרבים עושים כן, אולם אינו מתאים לנו כלל ועיקר. אנו בני תורה המכלילים את כל צעדינו ע"פ השו"ע, איך ניתן לממנה 'שוחד', שהוא איסור תורה.

טענו ר' ראובן, לדברך שרבים נוהגים כן, מובן לי מדוע אותם הממונים העדיפו אחרים על פנינו ולא קיבלו עד היום הקצאות, ועל כן, 'המנות' הללו אינם בתורת שוחד, אלא בתורת 'איזון', שכאשר גם אנו נשלח להם מנות מכוונות, יצתם תתאזן לשמוע גם את בקשתנו ויצרכנו, ולאחר שהם יראו את הדברים כהויתן, עד כמה קהלתינו זקוקה לבנין קבוע, פשוט הוא שנקבל את ההקצאה ביד.

זאת ועוד, הוסיף ר' ראובן לטעון, דמה שייך כלל איסור תורה של שוחד, שזה נאמר לדיינים, ולא לאותם ממונים, הפסולים למתדרין להיות דיינים, בגלל מעשיהם שמולזלים בתורה ומצוות, ומה גם בהיותם רודפי בצע ושלמונים.

השאלה היא, הצדק עם מי ?

מעניא דסדרא

"אין בנין בית המקדש בלילה" (שבועות ט"ו ב').

היכן ניתן להוכיח ע"פ פרשתנו, האם יתכן שביהמ"ק השלישי יבנה בלילה.

© כל הזכויות שמורות ליחידו בחידוד ולרבנים הכותבים - מודיעין עלית - ארץ ישראל

אנשים על הנשים, כלומר, לשלול מהן תכשיטיהן, כדכתיב חן ונזם, ואעפ"כ הנשים שמחות וזהירות במלאכת שמיהם כדכתיב כל הנשים אשר לבן נשא לבן אותנה, לפיכך זכו הנשים שלא לעשות מלאכה ב"ח¹³, לפי שבמעשה העגל לקחו תכשיטיהן בעל כרחם, כדמשמע מכתבי ויתפרקו וגו', ובמעשה המשכן שחמו בנתינה, לפיכך נתן להם ר"ח ליום טוב, ונ"ל דזהו ר"ח ניסוי¹⁴, שבו הוקם המשכן¹⁵, ואגב אותו ר"ח, משמרות כל ר"ח השנה¹⁶. - נמצא שבזכות המשכן זכו הנשים למצות ר"ח¹⁷.

תשובה ל"מעשה רב"

בתשובה לשאלה, דבר שפרסמו ברבים להתפלל על חולה, האם צריך לרשום לעצמו פונקס השם, כדי לזכרו ולהזכירו בתפילה, או דסגי במה שכולל בברכת רפאנו את כל חולי ישראל רפוא'ש.

יש לברר אם בהזכרת השם הוא יותר מסוגל לרפואתו וגם יש לברר מהו חיוב התפילה על חולה.

[א] כתב המג"א רס"י ק"ט, בשם המהר"ל¹⁸, "המבקש רחמים על חבירו אי"צ להזכיר שמו (ברכות ל"ד א'), וה"מ בפניו, אבל כשמתפלל שלא בפניו, צריך להזכיר שמו¹⁹, ובישושה"ע ש"א פ"ה כתב, "וגם כשיש איזה חולי בעיר רח"ל, אף איזה ילד, ובפרט תב"ח שנפל למשכב ח"ו, וצריך האדם לחקור לידע שם אמו, ולהתפלל עליו בכל הג' תפלות של יום...".

תשובה ל"מעניאו סדרא"

בתשובה לשאלה, היכן מצוינו ע"פ פרשתנו, מצוה שהנשים חייבות בה, אע"פ שלכאורה הזמן גרמא.

המדובר הוא במצוות בנין בית המקדש, דהנה כתב הרמב"ם (פ"א מהל' בית הבחירה ה"ב), "אין בנין בית המקדש בלילה, שנאמר וביום הקים את המשכן, ביום מקימין לא בלילה, ועוסקין בבנין מעלות השחר עד צאת הכוכבים, והכל חייבין לבנות ולטעוד בעצמן ובממונם, אנשים ונשים, כמקדש המדבר...".

מבואר, שבמצוות בנין ביהמ"ק חייבות גם הנשים, כשם שעסקו גם בהקמת המשכן, וכפי שציין בסוף משנה שם מקרא דפרשתנו, כגון "ויבאו האנשים על הנשים" (ל"ה ב'), וכן כתב "וכן כתיב 'ולא אשה חכמה לב בידה טור' (שם כ"ה), ועוד כמה מקראות בזה". ואע"פ שלכאורה מצוה זו דבנין ביהמ"ק, הזמן גרמא, שאין בנין ביהמ"ק בלילה, אלא ביום בלבד, וכמבואר בשבועות (ט"ו ב').

ועוד ר"ל לכאורה, דע"פ פרשתנו גופא מצוינו דבנין ביהמ"ק הוי מ"ע שה"ג, מדיילפינן ביבמות ו' (א'), מפרשתו, דאין בנין ביהמ"ק דוחה שבת ויו"ט, וכמו שהביא ברש"י (ל"ה ב'), "ששת ימים יקדים להם אזהרת שבת, ללא מלאכת המשכן, לומר שאינה דוחה את השבת", ואע"פ כ"ס"ל להרמב"ם שהנשים בכלל חייבין הבית.

ומאידך ל"ם להקשות, דאם איתא דבנין ביהמ"ק הוי מ"ע שה"ג, אי"כ למה לא מנו למצוה זו בסוגיא קדושין (ל"ד א'), עם שאר מ"ע שה"ג שהזכירו שם. ורבים עמדו בביאור דברי הרמב"ם אלו, ונאמרו בזה כ"כ דרכים.

ויענינו בשב"ת בית יצחק (או"ח הל' ציצית סי' ג' סק"ה), שכתב ליישב, דיש לחלק בין בנין המקדש עצמו, לבין מה שנתעסקו הנשים בעשיית הייטות וכדומה, שאין זה בבנין עצמו, שהיריעות רק למסכה על המשכן, ואפשר דהוי רק ככלל המקדש, וזה מותר לעשותו גם בלילה¹⁸.

ושם בסק"ז כתב עוד ליישב, ע"פ דברי הטורי אבן הידיונים בחגיגה (ט"ז ב'), דמ"ע שה"ג היינו דוקא במצוה תמידית, כציצית ותפילת וכו'ו, שנוהגת ביום ולא בלילה, דהיינו שדינים כל פרק מן קיום המצוה, בפנע"צ, והלילה מבטל כל אפשרות קיום המצוה לאותו הזמן, וא"כ נחשב הלילה זמן המפסיק לגמרי בין החיוב שעבר, לזמן החיוב הבא, ונמצא שכל זמן חיוב הוא מצוה מיוחדת, ולזה קרינן שהזמן גורם.

אבל במצוה שאינה תמידית, כגון מילה, וה"נ בבנין ביהמ"ק וכל כיו"ד, המצוה היא אחת, ומה שאינה נוהגת בלילה, אין זה גורם להפסיק בין זמן חיוב שעבר, לזמן חיוב הבא, אלא אותו חיוב הקודם רמאי עליה גם לפרק זמן הבא, ורק שבזמן הלילה, אינו יכול לקיים אותה המצוה, ולפיכך אין זה חשיב שהזמן גורם להפסיק בין מצוה למצוה, אלא שבאותה מצוה עצמה יש שהייה של זמן, ואין הפסקת הזמן מחלק המצוה לכמה מצוות נפרדות. והלכך שפיר שייך שיתעסקו הנשים בבנין ביהמ"ק, דלא הוה מ"ע שה"ג.

ישנם עוד תרומים נוספים, ע"י בספר המפתח ברמב"ם הנ"ל מה ששיינו בזה, ובחבצלת השרון בפרשתנו שהאריך לדון בכל זה, ואמכ"ל. ותשו"ח לרבים ששלחו לנו הרבה שאלות.

טעם, כי הוא יודע וזוכר כל מעשה ומחשבה של כל איש ואיש, ואפשר שיש לו איזה זכות שיקבל השי"ת תפלתו בשביל זה, וגם זה גופא שמטער בעצרו על חבירו ורובה בטובתו, שמקיים בזה מצות ואהבת לרעך, הוא זכות ששייך שיקבל השי"ת תפלתו".

[ד] ומצאנו דיש גם טענה על זה שלא התפלל בעד מי שצריך, דבפרש"י פרשת לך לך (ט"ז ה'), כתב, "חמסי עליך, חמס העשוי לי, עליך אני מטיל העונש, כשהתפללת להקב"ה על תתן לי וכו', לא התפללת אלא עליך, והיה לך להתפלל על שנינו, והייתי אני נפקדת עמך".

[ה] ומכל הנ"ל יש ללמוד, דכשמבקשים מהרבים להתפלל, לא אחד צריך להתפלל, אמנם אין זה מחייב לרשום לעצמו, דסגי בזה שמתפלל כשוראה השם בתפילה הקרובה וכיו"ב.

אמנם ר"ל, דככל שירבה להתפלל, יותר מסוגל שיתקבל, וכן מבואר ממה שכתב בישושה"ע (הנ"ל באות א'), דצריך להזכיר בג' תפלות של יום.

תשובה ל"לחכימא ברמיזא"

בתשובה לשאלה, מיהו האדם גדול שיש צורך ליישב עובדא דידיה עם מ"ש במשלי (כ"ו ד), אל תען כסיל כאולתו וגו'.

המדובר הוא בהלל הזקן, כדא"ב בשבת ל"א א', אמר, מי כאן הלל, מי כאן הלל, נתעטף ויצא לקראתו, א"ל, בני מה אתה מבקש, א"ל, שאלה יש לי לשאול, א"ל, שאל בני, שאל מפני מה ראשיהם של בבליים סגולות, א"ל, שאלה גדולה שאלת...".

ועד המושג הגמ' עוד ב' פעמים כעין זה.

וכבר נבדח המהרש"א שם על הענין, וכתב, "יש שאלה בזה, כיון דשאלה זו לאו בדת הויא, רק במילי דעלמא, גם אם היה הלל ענותן, לא היה לו להשיב על שאלות אלו, כמ"ש שלמה בזה אל תען כסיל כאולתו. ונראה בזה לומר, דמתוך ענותנותו חשב הלל דודאי לא בא להקניטו באלו שאלות, אלא שרמז לו בשאלות הנוגעים בדת, ובג' השאלות נתכוון ל' מדות רעות הללו, שהם רוח גבוהה, ועין רעה, ונפש רחבה שזכרו בתלמידי בלעם וכו', והשיב לו ע"ז בדרך רמז...".

ור"ל עוד, ע"ד שכתב המהרש"א, דמתוך ענותנותו חשב דלא בא להקניט, אבל לא שחשב הלל שבא השואל ברמיזה, אלא שחשבו בלבתי נבון, אשר מחמת היות השואל בלתי חכם בתורה, מתעסק הוא בשאלות של הלל, והטעם שהשיבו, הוא משום מה שכתב בעיון יעקב שם, ד"ש ללמוד מזה, כששואל אדם אפילו דברים של מה בכך, ידחה אותו בשחוק והיתול, רק ישיב לו כאילו שואל דבר גדולי, כדי שלא יכשילו אותו לעתיד, שתיבטי משאלו אפילו דבר גדול ממש, וזה הייתה כוונת הללו".

והרינו: שנהגה שאלה לפי כבודו, כדי לרצות בו טובים, כדא"ב בכתובות ס"ו ב', "אמרו עליו על הלל הזקן, שלקח לענין בן טובים אחד סוס לרכוב עליו, ועבד לרוץ לפניו, פעם אחת לא מצא עבד לרוץ לפניו, ורוץ לפניו ג' מילין".

וכתב שם בעיון יעקב, "אף שהיה הלל הזקן²⁰ ואינו לפי כבודו, והיה יכול להתעלם ממנו, אפ"ה מגודל ענותנותו עשה כן, לפנים משורת הדין", והוא אותו טעם אשר נקט כאן המהרש"א הנ"ל לגבי תשובת הלל לאותו שואל.

תשובה ל"מכין חידות"

בתשובה לשאלה, איזה מצוה הנוהגת גם כיום, זכו הנשים בזכות המשכן.

המדובר הוא במצות הנשים ב"ח, שאכן עושות בו מלאכה, כמ"ש בש"ע אור"ח סי' ת"ח²¹, "הנשים שנוהגות שלא לעשות בו מלאכה, הוא מנהג טוב".

והכתב בדעת קנים מבעלי התוס' (שמות ל"ה ב'), "ויבאו

שבאבו הניאו מכן, משום שסבר שאם ישתלם בחכמה זו, יהיה מוכרח לבטל למדודו כדי לרפאות החולים (ראה סי' הגאון ח"ב 570, בשם הגר"י משקלוב זצ"ל, ועי' אג"מ י"ד ח"ב סי' קנ"א ואכמ"ל), ומינה יש ללמוד דענ"פ במה שבידו של כאר"א, דהיינו להתפלל לרפואתם, ודאי מוטל על כל אחד.

6. בפירוש הרא"ש נדרים מ' א' איתא, "שאם היה מבקרו היה מבקש עליו רחמים, ואפשר שעת רצון הוא ותהיה תפלתו נשמעת", ועי' מגילה ל"ז ב', "שמע רב ואיקפד, אמר, מי ר"ט לא אמרת לי כי ברכתך, וכן למר", פרש"י, "שמה היה עת רצון, ותקיים אף ב".

7. מפורסם בשם מרן הגרא"מ שם צ"ל, שבידוי שבסליחות, כשאמרים 'חמסוני' יש להרהר בתשובה על כך שהיה לו להתפלל על היותו ולא להתפלל, והצביע על דברי רש"י הללו כמקור לכך שיש תביעה כזו!

8. ואולי אפ"י בשעת מעשה יכול ליתן פירוטה לצדקה, ולומר תפלה לרפואתו, דמצינו דע"י צדקה ראוי שתתקבל התפילה, כמ"ש בש"ע אור"ח סי' צ"ב ס"י, לענין נתינת צדקה לפני תפילה.

9. מספריים העולם, שהמהר"ם שיק העיד על עצמו, ל' שנים התפללתי בפישוט ידים ורגלים על בריאותו של מ"ר החת"ס זי"ע!

10. וזהו שעם כל שאלה השיבו הלל, שאלה גדולה

תשובה ל"מעשה רב"

בתשובה לשאלה, דבר שפרסמו ברבים להתפלל על חולה, האם צריך לרשום לעצמו פונקס השם, כדי לזכרו ולהזכירו בתפילה, או דסגי במה שכולל בברכת רפאנו את כל חולי ישראל רפוא'ש.

יש לברר אם בהזכרת השם הוא יותר מסוגל לרפואתו וגם יש לברר מהו חיוב התפילה על חולה.

[א] כתב המג"א רס"י ק"ט, בשם המהר"ל¹⁸, "המבקש רחמים על חבירו אי"צ להזכיר שמו (ברכות ל"ד א'), וה"מ בפניו, אבל כשמתפלל שלא בפניו, צריך להזכיר שמו¹⁹, ובישושה"ע ש"א פ"ה כתב, "וגם כשיש איזה חולי בעיר רח"ל, אף איזה ילד, ובפרט תב"ח שנפל למשכב ח"ו, וצריך האדם לחקור לידע שם אמו, ולהתפלל עליו בכל הג' תפלות של יום...".

הנה הענין להזכיר השם, אע"פ שלפניו ית' הכל גלוי וידוע, ויש נקבעו הסדרים לבקש בפרטות, וכמו שאפשר ליה להתפלל בנוסח קצר, שימלא השי"ת כל משאלות לבנו תשובה, וקבעו אנשי כנה"ג ברכה על דבר בפרטות, וכ"כ הפ"ח בא"ח סי' ק"ט, ד"בזוהר פרשת ושלח, איתא, דבתפילה בעי לפרשא מלא כדקא יאות", הרי שיש תועלת בתפילה בפרטות, והה"נ לענין הזכרת השם, וכבר זכר בגמ' ע"ז ח' א' בתפלה על חולה, הענין להזכיר השם (מלבד ביאורו של המג"א בגמ' בברכות ל"ד א'), ולא להתסתפק בברכת רפאנו, ל"ש, בתענית ל"ג ב', דאמר מה שמה חנה וכו'. וכמ"כ יש ענין להזכיר שמו כדי לכוללו עם שאר חולי ישראל, כדא"ב בשבת י"ב ב', וה"מ הננס לבקר בשבת אומר, "המקום ירחם עליך בתוך חולי ישראל", ובגמ' שם קאמר ר' חנינא, "צריך שיערבנו בתוך חולי ישראל, ופרש"י שם, "שמתוך שכולל עם האחרים, תפלתו נשמעת בזכותן של רבים". ועי' מה שהאריך בענין הזכרת שמו ושם אמו, בספר סוכת שלום (להגרא"א גוטנמר זצ"ל), כלל ה'.

[ב] ולענין עצם החיוב להתפלל בעד ישראל שחולה, אפילו כשלא ביקשו ממנו, וכו"ש שכשקשו ממנו, עי' בברכות י"ב ב', "כל שאפשר לו לבקש רחמים על חבירו ואינו מבקש נקרא חוטא", ועי' בסוטה י"ד א', "מאי דכתיב אחרי ה' א' תלכו וכו', ה"ך אחר מצותיו של הקב"ה, הקב"ה מבקר חולים, שנאמר וירא אליו ה' באלוני ממרא וגו', אף אתה בקר חולים", ובב"מ ל' ב' יפינן מקרא דהודעת להם את הדרך ילכו בה (שמות י"ח כ'), "ואשר) ולכו, זה בקור חולים", וע"ש בגמ' דזה בכלל מצות גמ"ח, ומ"מ הננס לבקר חובה, דבבקר חולים גם כשיש להמבקר צער מזה, מוטל עליו לבקר. ובטור י"ד סי' של"ה כתב, "ומצוה גדולה היא לבקר

[את החולה], ומתוך כך יבקש עבור רחמים, ונמצא כאילו מחיה אותו", ומקורו מבאר בנדרים מ' א', ושם אין, דכל שאינו מבקרו כאילו שופך דמים, ע"ש, ומלשון זה יש ללמוד דהוא חובה לעורר רחמים על החולה, הן מצד חיוב של כל ישראל לל"ך בדרכיו של הקב"ה, והן מצד שיכול להושיע את חבירו".

[ג] ובחלק השמיני של אג"מ (הנדפס לאחר פטירת מרן הגר"מ פינשטיין זצ"ל), י"ד סי' נ"א, כתב בת"ד, "וגם הא עיקר מצות בקור חולים, הוא כדי שיתפלל כשוראה, שהשי"ת ישלח לו רפואה וכו', והוא ג"כ מצוה וחיוב על כל אחד מישראל, אפילו לאנשים פשוטים, שמצד סברותינו לא היה שייך שיקבל השי"ת תפלתו...". ולכומר, דמזה שמוטל מצוה זו על כל אחד, אות הוא שתפלת כל אחד עשויה להועיל, ע"ש.

ומסקי ע"ש, "נמצא לפי", שמי שמבקש מחבירו, מי שהוא אף אדם פשוט... אם אך הוא מבאמין בהשי"ת, [כיון שביקשו ממנו להתפלל] בין בעל"פ, בין בכתב, צריך להתפלל עבורו להשי"ת, דאפשר שהשי"ת יחוש לתפילתו ולברכתו מאיזה

1. וע"ש שעיקר התפילה תהיה שלא יחסר נחת רוח להקב"ה, ומענין לציון מה שמעיד בעל יסושה"ע בצוואתו באות ל"ג, על עצמו, שכשעבר לילה מבלי שיהיה מת בעירו, "הכנסתי שמחה בלבי שגבר נעדר אדם מעם קדוש בעיר הזאת, ועפ"י רוב הודיתי הודאה זו בפה מלא, בזה"ל, יוצרי ובוראי, אין נותן הודאה גדולה לך, על שלא נעדר אדם מעמך הקדוש בעיר הודאה גדולה הזו".

2. ויעי' תענית כ"ה א', "מה שמך, א"ל איכו, אמר, איכו יעמיט כשוריק", וקצת יש לתמוה בדומע שהיה בפניה.

ועמש"כ בעזה"י בגליון קכ"ו, בתשובה ל"לחכימא ברמיזא", ושם הבאנו מדברי הבן יהוידע בברכות ל"ד א', דאין להזכיר שם החולה כדי שלא ליתרע מזליה.

3. וברפרישה י"ד של"ה סק"ב כתב, "ולפ"ז צ"ל, ה' ישלח לך רפואה שלמה בתוך חולי עמו ישראל".

4. ראה להלן באות ג' בשם האג"מ.

מענין לצטט מש"כ בארחות רבינו ח"א עמ' רכ"א, בזמן האחרון כמעט בכל שיחה אמר לי מ"ר (הסטיפולר), שהעולם מלא צרות, ולכל אחד יש תבילת צרות, ובאים אליו עם הרבה צרות, וכן צרות גדולות. אמר מ"ר צוק"ל, אל תקראו את הפתקאות שעל שולחני, מפני שכתוב בהם הרבה צרות, רק לי אין בירה, ואני צריך לקוראם", והיינו כיון שביקשו ממנו מפורש.

5. ומסופר מהגרא"א שלמד כל החכמות זולת חכמת הרפואה,

11. ראה כע"ז ב'מרגניטא טבא' (מ"הגאון האמיתי הצדיק... גאון תפארת ישראל קדושה) ב'התמדת לימודיו ובמעשיו הנוראים, כקש"ת מהר"ר יונתן זצ"ל מעיר לובטש" - לשון הח"ח זי"ע בתחילת קונט' מרגניטא טבא, שהעתיקו בסוף ספרו אהבת חסד), ואת', "שלא ידבר קשות לשואל ומסתפק ב"ח, אף אם טעה בודאי, רק יאמר לו בנחת, כדי שלא ימנע מלשאול", והוא מדבר אמנם על ד"ת, אך בעיון יעקב ממשיכו גם לסתם דברים של מה בכך.

12. כלומר, וכבר היה אז נשיא ישראל, שא"כ מניין היה לו כסף לקנות סוס ולשכור עבד לרוץ, לא עני מרוד היה, כדא"ב ביומא ל"ה ב', אלא פשיטא דהיה זה לאחר שנעשה נשיא, כדאיתא בפסחים ס"ו א', וזא העשירוהו, כאשר היו מעשירים זה מי שנמנהג לנשיא, כמ"ש רש"י בסוטה מ' א' ד"ה אמר, ובמפרש לתענית כ"א א' ד"ה מלך.

13. כתב בדרשות ר"י ו' שועיב (פי ויק"פ, ד"ה ועוד למדנו), "ועוד במדרש, כי העינים היו באות מלאכה בכל יום, וזולתי בשבת ובראש חודש, שהנשים החכמות היו טות שער העינים כמו שהוא מחובר בגופן, וז"ש הכתוב בחכמה טו את העינים, ובעבור שלא היו באות ב"ח זכו הנשים למצות ר"ח".

וראה שר"ת תשב"ץ ח"ג סי' רמ"ד, שמשום שנמנעו מלטוות, לכן קיבלו על עצמן ב"ח איסור טויה.

שעיקר התפילה תהיה שלא יחסר נחת רוח להקב"ה, ומענין לציון מה שמעיד בעל יסושה"ע בצוואתו באות ל"ג, על עצמו, שכשעבר לילה מבלי שיהיה מת בעירו, "הכנסתי שמחה בלבי שגבר נעדר אדם מעם קדוש בעיר הזאת, ועפ"י רוב הודיתי הודאה זו בפה מלא, בזה"ל, יוצרי ובוראי, אין נותן הודאה גדולה לך, על שלא נעדר אדם מעמך הקדוש בעיר הודאה גדולה הזו".

2. ויעי' תענית כ"ה א', "מה שמך, א"ל איכו, אמר, איכו יעמיט כשוריק", וקצת יש לתמוה בדומע שהיה בפניה.

ועמש"כ בעזה"י בגליון קכ"ו, בתשובה ל"לחכימא ברמיזא", ושם הבאנו מדברי הבן יהוידע בברכות ל"ד א', דאין להזכיר שם החולה כדי שלא ליתרע מזליה.

3. וברפרישה י"ד של"ה סק"ב כתב, "ולפ"ז צ"ל, ה' ישלח לך רפואה שלמה בתוך חולי עמו ישראל".

4. ראה להלן באות ג' בשם האג"מ.

מענין לצטט מש"כ בארחות רבינו ח"א עמ' רכ"א, בזמן האחרון כמעט בכל שיחה אמר לי מ"ר (הסטיפולר), שהעולם מלא צרות, ולכל אחד יש תבילת צרות, ובאים אליו עם הרבה צרות, וכן צרות גדולות. אמר מ"ר צוק"ל, אל תקראו את הפתקאות שעל שולחני, מפני שכתוב בהם הרבה צרות, רק לי אין בירה, ואני צריך לקוראם", והיינו כיון שביקשו ממנו מפורש.

5. ומסופר מהגרא"א שלמד כל החכמות זולת חכמת הרפואה,

מ"מ בנידון הל'ל, אשר מפאת קוצר המקום הזמין לא עלתה בדיננו לעיין במקורם, וא"ה עוד חזון למועד.

תשובה ל"מעניא דמגילתא"

בתשובה לשאלה, אלו הם הכרכים המסופקים בחו"ל, שזנכרו בדברי רבותינו ז"ל¹⁹, שנהגו לקרות בהם ב"ד וט"ו (לכה"ג).

אבל, הוצל, כדאיאת במגילה (ה' ב'), "רב אסי קרי מגילה בהוצל בארביסר ובחמיסר, מספקא ליה אי מוקפת חומה מימות יהושע בן נון היא אי לא", וכתבו הרמב"ן וריטב"א ושאר אשונים (שם ב' א'), בשם רבותינו הצרפתים, שהוכיחו מהא דר' אסי, דגם בחו"ל שייך דין מוקפת חומה, שהיה הוצל בחו"ל היתה, כדאיאת בכתובות (ק"א א') וכמה דוכתי.

ואמנם דחו זאת בראשונים, ד"ל דתרי הוצל הו, והאי הוצל שנסתפקו בה, אינה בחו"ל, אלא בא"י בחלקת בנימין, עיי"ש.

ב. פראג, וכמבואר בחיי אדם (לכל ק"ה ס"ח), "היה ספק אם הוא מוקף מימות יהושע בן נון או לאו, קורין ב"ד וט"ו וכליאה. ומכל מקום לא יברכו רק על קריאתה בליל י"ד ויומו, וכן נהגין בק"ק פראג".

והמ"כ בבגדי ישע (לה"י ויוני זצ"ל מפראג, בן דורו וכתביו דבעל הנו"ב זצ"ל), כתב בס' תרפ"ח (ד"ה סק"ד), "וכאן ק"ק פראג רוב העולם קורין בפרהסיא בריבם ב"ד בברכה, אבל בס' קורין יחידי סגולה בהיטא בלילי וביומא בלא ברכה, שכן קבלה בידם שיש ספק בכאן אם הוא מוקף חומה מימות יב"נ, וכן ראיתי נהגין כאן מכל גדולי ישראל, להיות עושים את שני הימים האלה בזמנם, בקריאת המגילה, ומשלוח מנות, ולעשות משתה ושמחה וכו"ל".

ואמנם עי' בשו"ת תשובה מאהבה (להגאון רבי אלעזר פלעקלס זצ"ל, תלמי הנו"ב), שהיה עצמו מדייני פראג, שהארץ לדון בזה בס' ר"י, והביא שהיו חלקים פה במנהג בזה, ושעיקר הדין שא"צ לחוש לזה כלל, וז"ל, "הנה פה עיר פראג המהוללה, נהגו אבותי ורבותי ואבות אבותי היראים וחרדים על דבר ה', לקרוא את המגלה גם בט"ו, ומשלחים מנות ומתנות לאבינוים וסעודה, ואין בין י"ד לט"ו אלא ברכת המגלה בלבד, ואומרים שיש ספק אם היא מוקפת חומה מימות יהושע ב"נ, וכן אני נהגתי אחריהם מיום שמדתי על דעת".

אבל רוב בני העיר, וגם מהם בני תורה ומופלגים ויראי ה' ולשרים, אינם קורין כי אם ב"ד. ואמרתל לתור ולדרוש ללבן ולבדר קצת אם אלה הקורין גם בט"ו הוא עפ"י הדין, או עפ"י מלת חסידות, או אפילו מדת חסידות ליתא". ובסוף דבריו שם מסיים, "...ה"ה בנ"ד, אם אתה תחזה כמה בני תורה ויראי ה' אינם עוזרים לקרוא פה המגלה בט"ו, עם כל זה המה ראי ה' וקדושיה ואת מחסור להם²⁰. ג. מצרים, וכמבואר בשו"ת הרה"ב (ח"א ס' רנ"ב), אחר שביאר דמן הדין א"צ לקרות אלא ב"ד, כתב, "ואע"פ שהוה הדין, מ"מ אין לגעור באותם שקורין אותה ב"ד וט"ו, כיון שקורין אותה בלא ברכה, לא הפסידו לוח, והלואי שיזכרו נפלאות ה' בכל יום. ועוד, דמנהג אבותיהם בידיהם, ושמה בדורות הראשונות נפל מחלוקת בקבלה, כמו שאירע בהוצל והיו קורין ב"ד וט"ו, ואפשר שגם אלו (במצרים) היה להם כענין זה, ולכן אין לבטל מנהג אבותיהם בדבר שהוא קרה לשכר ורוחק להפסיד".

ד. דמשק, וכמבואר בכף החיים (תרפ"ח סק"ג), שהביא דמהר"ח וויטאל ז"ל כאשר היה בעיר דמשק, היה נוהג ביום הב' דפורים בכל מצוות היום מספק, לבד מהזכרת על הנסים.

ה. בגדד, כ"כ בנן איש חי' פ' תצוה (שנה א', הל' פורים סעיף ב'), "...ופה עירנו בגדאד יע"א, מנהגם לקרות המגילה ב"ד בברכה, אבל בט"ו קורין אותה בלא ברכה כלל. ובכרה בחו"ל אומרים אותה בכל עמל, ומנהגם לקרות בט"ו ו"ה בפרשת ויבא עמלק. והטעם, דעיר בגדאד יש בה ספק אם היתה מוקפת חומה מימות יהושע או לאו..."

ו. צור, כמובא בשו"ת הרמב"ם (פאר הדור סי' ק"ה), שהיו נוהגין לקרות בה המגילה ב"ד וט"ו, ובברכה בשניהם, והשיבם הרמב"ם, שאין לנהוג כן לברך בב' הימים, רק לעשות היום הב' בלא ברכה, עיי"ש.

ז. איזמיר, כן מבואר בשו"ת חקקי לב להגר"ח פלא"ג זצ"ל (או"ח סי' כ', בדברי השואל שם).

ח. קושטא, עי' במרכבת המשנה (פ"א ממאכלות אסורות ה"א), שכתב "ובהיות בפורים התקל"ט בק"ק קושטא, וראיתי שקורין שם המגילה ב"ד וט"ו, הראיתי להם לשון זה שנבנית אחר מות יונתן ב"ע, דמשמעוהו נבנית מחדש, ולא מוסבת שם, והיאך ס"ד להסתפק דמוקפת חומה מימות יהושע ב"נ".

ט. שושן החדשה, כ"ה ע"פ הרש"ש מגילה (ב' ב'), דמבואר שם בגמ', דבשושן א"ע"פ שהיתה מוקפת חומה רק מימות אחשוורוש, מ"מ קורין בט"ו, כיון ששם אירע הנס, וכתב ע"ז הרש"ש, "וכפי ששמעתי מפרסי אחד, אשר שושן הישנה כבר נחרבה עד היסוד, יתכן שגם בימי חכמי התלמוד היתה חריבה...", ומכיון שיש ספק אם נבנתה שושן החדשה על חורבות שושן הישנה, לא במקום אחר, לכן יש לקרות בב' הימים מספק (ולעין לנו הר"ש כהן שליט"א, ש"כ" בספר א"י להגר"מ ט"ט, עמ' מ"ז, דמקום שושן אינו ברור כהיום).

תשובה ל"כתב חידה"

מי אני: ישעיהו [בן אמוץ, הנביא].

דמות הקשורה: רש"י שמות ל"ח ח', "במראת הצובאת. נדות ישראל היה בידן מראות... וכן תרגם אונקלוס, במחזית נשיא, והוא תרגום של מראות, ובתרגומו של בלעז. וכן מציינו בישעיה (ישעיה ג' כ"ג), וְהִגְלִינִים, מתרגמינן ומחזיתא".

עול מלכות שמים בשמחה קיבלת – שישעיהו היה מקבל עול מלכות שמים בשמחה יותר מכל הנביאים.

שישעיהו הנביא היה מקבל עול מלכות שמים בשמחה יותר מכל הנביאים, כדאיאת בתדא"ר ט"ז, "פעם אחת הייתי יושב בבית המדרש הגדול שבירושלים, ובא תלמיד אחד ושאל אותי דבר כמו בן ששאל את אביו, ואמר לי... ואמר לי, רבי, מה נשתנה ישעיהו בן אמוץ מכל הנביאים, שהוא היה מתנבא על הטובות והרעות של ישראל, יותר משאר הנביאים. אמרתי לו, בני, מפני שהוא היה מקבל עליו עול מלכות שמים בשמחה יותר משאר כל הנביאים²¹, שנאמר (ישעיה ו' ח'), וְאָשַׁמְעוּ אֵת קוֹל ה' אִמְרָת אֵת מִי אֲשַׁלַּח וְמִי יִלְךְ לֵנוּ וְאָמַר הֲנִינִי שְׁלַחְנִי, וכתב בתורה (ט' ו'), וְאָמַר לְךָ וְאָמַרְתָּ לְעַם הַזֶּה שְׁמַעוּ שְׁמוֹעֵי וְאַל תְּבִינּוּ וְרְאוּ רְאוּ וְאַל תַּדְּעוּ. הַשָּׁמַן לֵב הָעָם הַזֶּה וְאִנְיֻנוּ יִכְבֵּד וְעֵינָיו הֲשַׁע פֶּן יִרְאֶה בְּעֵינָיו וְהֶאֱזִינוּ יִשְׁמְעוּ וְלִבָּבוּ בִּינֵי וְשֶׁב וּרְפָא לוֹ. וְאָמַר עַד מָתִי אֲדַבֵּר וְיִאֲמָרוּ עַד אֲשֶׁר אִם שָׂאוּ עֵרִים מֵאִין יוֹשֵׁב וְגו'..."

ומשכמותי לטובה נשתנית – נביא שנתנה משאר הנביאים, שכל הנביאים קבלו בשיבה נבוא, ואילו ישעיהו קיבל מפי הקב"ה, וכן, כל הנביאים מתנבאים נבואות פשוטות, וישעיהו התנבא חתמות כפולות.

שישעיהו נשתנה משאר הנביאים, כדאיאת בויק"ר ב' ב', שדרשו את הפסוק (תהלים מ"ה ח'), **אָהַבְתָּ צִדְקָה וְתִשְׁאָנָה רָשָׁע עַל פֶּן מִשְׁחָךְ אֱלֹקִים אֶלְקִיךָ שֶׁמֶן שְׁשׁוֹן מַחְבְּרִיךָ**, "... מהו מחברך, א"ל [הקב"ה לישעיהו], חייך כל הנביאים קבלו נבואות נבוא... נביא... אבל את מפי הקב"ה [שנאמר] (ישעיהו ס"א א'), רוּחַ ה' אֱלֹקִים עָלַי יִעַן מִשַׁח וְגו', חייך, שכל הנביאים מתנבאים נבואות פשוטות, ואת נחמות כפולות, [כדכתבת] (שם י"א ט'), **שׁוֹשׁ עוּרִי**, (שם י"ז), **הַתְּעוּרִי הַתְּעוּרִי**, (שם ס"א י'), **שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ**, (שם ב"א ב') **אֲנִי אֲנִי הוּא מִנְחָמְכֶם**, (שם מ' א') **נְחָמוּ נְחָמוּ**.

על דעת להתבזות נתמנית – שעל דעת להתבזות וללקות נתמנה ישעיהו לנביא ישראל.

שישעיהו נתמנה לנביא ישראל על דעת להתבזות, כדאיאת בויק"ר ב' ב', **ו**" עזרה בשם רבי יהודה בר סימון, פתר קריה בישעיה, אמר ישעיה, מטיל הייתי בבית תלמודי, ושמעתי קולו של הקב"ה אומרתי (ישעיה ו' ח'), **אֵת מִי אֲשַׁלַּח וְמִי יִלְךְ לֵנוּ, שלחתי את מיכה והוי מכין אותו... שלחתי את עמוס והוי קורין אותו פסילוס... מעתה את מי אשלח ומי ילך לנו. נאמר הני שְׁלַחְנִי.**

א"ל הקב"ה, ישעיה, בְּנִי טרחנין סרבנים הם, אם אתה מקבל עלך להתבזות וללקות מבני, את הולך בשליחותי, ואם לאו, אין אתה הולך בשליחותי. אמר לו [ישעיה], על מנת כן (שם נ' ו'), **גוֹי נִתְּתִי מֵאִפִּים וְלָחִי מִלְמַרְטִים, ואיני כדאי לילך בשליחות אצל בניך. א"ל הקב"ה, ישעיה, (תהלים מ"ה ח') אָהַבְתָּ צִדְקָה וְתִשְׁאָנָה רָשָׁע עַל פֶּן מִשְׁחָךְ אֱלֹקִים אֶלְקִיךָ שֶׁמֶן שְׁשׁוֹן מַחְבְּרִיךָ**, אהבת צדק, אהבת לצדק את בני, ותשנא רשע, ששנאת מחלייבו, על כן משחך אלקים אלקיך..."

ואין למדים מעשה מכל מעשה ישעיתי – שאין למדים מכל מעשה ישעיהו, במה שהקים ישיבה על פתחו של חזקיהו שחלה.

שישעיהו הקים ישיבה על פתחו של חזקיהו שחלה, שדרשו את הפסוק (מ"ב כ' ד'), **וַיְהִי יִשְׁעִיהוּ לֹא יֵצֵא הָעִיר חֵצֵר הַתְּיַכְנֶה וְדַבַּר ה' הָיָה אֱלֹלִי לְאַמּוֹר**, מדוע ישעיה לא יצא מחצרו של חזקיהו, וישעיהו מאי בעי התם (ופרשי ברחבה שאחורי פלטין, שאינה לדרך יציאה), אמר רבה בר רב חנה אמר רבי יוחנן, מלמד שחלה חזקיהו, והלך ישעיהו והושיב ישיבה על פתחו (ופרשי, ישיבה, של תלמידים, לעסוק בתורה על פתחו, שלא היא רשות למלאך המת ליכנס שם²²). מאן לתלמד חכם שחלה שמושיבין ישיבה על פתחו".

אך אין למדים ממעשה זה שעשה חזקיהו, כדברי הגמ' שם, "ולאו מילתא היא, דילמא אתי לאיגרוי ביה שטן (ופרשי, שטן, מלאך המות, דכי חזי דמיגרו ביהדיה, תהליה בהו)".

בתואר מיוחד נקרא אבי – שאמוץ אבי ישעיהו הוא אחד מהעשרה שנקראו איש האלקים.

שאביו של ישעיהו אמוץ שמו, מפורש בפסוק (ישעיה א' א'), **חֲזוֹן יִשְׁעִיהוּ בֶן אֲמוּץ אֲשֶׁר חָזָה עַל הַיְזָדָה וַיְרוּשְׁלָם בְּיַמֵּי צִדְקָה וְיֹתָם אָחֻז וְחִזְקִיהוּ מְלָכֵי הַיְהוּדָה**.

ואמוץ נקרא איש האלקים, שדרשו את הפסוק (דהי"ב כ"ה ז'), **וְאִישׁ אֱלֹקִים בָּא אֱלֹלִי לְאַמֵּר הַמְּלֶךְ אֵל יָבֵא עִמָּךְ צִבְאָה וְיִשְׂרָאֵל כִּי אִין ה' עִם יִשְׂרָאֵל לֵב בְּנֵי אֲפָרַיִם**, שהיתה זו נבואתו של אמוץ לאיצמא אהיו, כדאיאת בסע"ר כ', וכן ביארו המפרשים שם.

עוד איתא בסע"ר שם, שהוא נמנה אחד מהעשרה שנקראו איש האלקים, "ואת מוצא עשרה שנאמר בהן איש האלקים, ואלו הן, משה, אלקנה, ושמואל, דוד, שמעיה, ועדו, ואליהו, ואלישע, מיכה, ואמוץ".

ושולשלת המלוכה המשיכה בזרעי – ששולשלת מלכות בית דוד המשיכה בזרעו של ישעיה, על ידי חזקיהו שנשא בתו ונולד ממנו מנשה.

שחזקיהו המלך נשא את בתו של ישעיה, הכי איתא בברכות ז' א', שלאחר שחלה חזקיהו וישעיה בא ואמר לו את נבואות שישעיהו מפני שלא עסק בפריה ורביה, אמר חזקיה לישעיה, שהטעם שלא נשא אשה, מפני שראה שיוולדו בנים שאינם מהוללים, אמר לו ישעיה, **בְּהַדְבֵּי כְּבוֹשׁ דַּרְחַמָּא לְמַה לְךָ**, שאין לו להתערב בסתרים של ה', אלא שיש לו לעשות מה שמטיל עליו. ביקש חזקיהו מישעיה שיתן לו את בתו לאשה, אולי תעמוד זכות שניהם שהבנים שיוולדו יהיו צדיקים.

ואיתא שם (ע"פ גירסת הב"ח אות ב'), שבסוף נתן לו ישעיה את בתו, ונולדו לו שני בנים, רבשקה ומנשה, ולאחר מעשה שהיה, ברבשקה מת ומנשה נשאר ח' וממנו המשיכה כל שולשלת מלכות בית דוד.

(אצרות אירופה), לא היו מיושבים כלל בימות יהושע, ולכן אין להסתפק בהם, והבואר דבריו במ"א ו"ב שם סק"ט, ואף שמאוד הביאו מהש"ה (מגילה, נר מצוה אות ז'), שכתב שארץ לכל יחיד ויחיד שיראת ה' בלבבו, לקרות באותם המקומות בחו"ל גם בט"ו, מ"מ עיי"ש בשעה"צ (אות ט') ה' הטעם שא"צ לחוש לזה. ואמנם עי' בחז"א או"ח קנ"ג סק"ג מה שנתמה, דאין מקור לזה בגמ' לחלק בין א"י לחו"ל בני ספק מוקף.

21. ועי' עוד לענין בית שאן (וכן אשקלון, עקרון ועזה וכי"ב), שלא קידשוש עולי בבל, דלכמה דינים היו כחו"ל, בס' כפתור ופרח פ' ה', וש"ש הר צבי או"ח ח"ב ס' קל"ב, ובס' משנת יוסף (להגר"י ליברמן שליט"א סי' נ"ב ונ"ג בבורך, וזהו שהביא שם לענין בית שאן של ומנינו בשם מרן חזקיהו זצ"ל), ובנטעי גבריאל הל' פורים פ"ג.

22. במהדורת איש שלום, לא מופיעים תיבות אלו 'ותר משאר כל הנביאים'.
23. ועי' במהרש"א בח"א שם שכתב, **עייש לידקק**, מאי תיקן בזה, דאנתי תיקשי דטפי ה"ל לישעיהו להושיב ישיבה על פתח חצר החיצונה, שהוא מקום דרך כניסה ויציאה. וי"ל שישעיהו יצא מבואה, שהמלאך המות יבא דרך פתח חצר התיכונה, ואשר דהיינו משום שלום בידך ליכא רשות למלאך המות לסגויו במקום שהולכין רוב בני אדם, אלא דמחביא חבוי ומסגי כדאמר' פ' הכונס ודר"ק".

14. ויש כאן חידוש שעיקר יו"ט ידידהו, הוא ר"ח ניסן, ויתר החודשים אינם אלא מנהג שנהגו אנב ר"ח ניסן!

15. בהגהות הרד"ל לפרקי דר"א פ"מה אות כ', מביא, "כתב בס' המנהגות מאי ירחי, ר"ח ר"ח ס' מ"ג, שבשביל שנתנום למשכן שהוקם ברח"ה, זכו לשמור ר"ח".

ומצין שם עוד לרבינו בחיי ר"פ ויקהל, ור"ד אבודרהם במוסף ר"ח בשם אגדה, וראה גם בפ' הרא"ש עה"ת, בס"י וביא האנשים וגו'.

16. ותשו"ת לרבינום הכותבים שליט"א שציינו למ"מ שחלקם באבנו כאן, ה"ה, ר"א דיין, רב"ז יעקובזון, ר"ד קנוס, ו"י מועלם, ר"מ אדלר, ר"ש רגל, ר"ש כהן והבה"ח ב. קנוס וי.מ. קנוס. מ. בודנר. ש. גולדשטוף נ"י.

17. ואכן בשו"ת בתי יצחק (או"ח ה' ציצית סי' ג' סק"ה), השיג על עיקר דברי הח"מ, דמה ראיח איכא מכל קרי ראי, דילמא לא איר משום דהוי חייבות בזה, אלא מצד עצמם עשו כן בתורת דבה, כדמוכחי קראי. ובאמת שכן כתב להדיא בריטב"א קדושי (ל"ו א') **דמי ויכא דקשיא**, "והא דכתיב (שמות ל"ב ב') דבר אל בני ישראל ויקחו ל' תרומה, ואפילו הכי כתיב (שם ל"ה כ"ב), ויבואו האנשים על הנשים, לא קשיא, דהכתב נשים מעצמן הביאו, ולא נצטוו בכך".

ועיי"ש שכתב ליישב, ע"פ שישת ר"ח גויטין מ"ה ב', תול"ה ה"ה, דכל מצוה דיבעי לשמה, היא מ"ע שה"ה שנהגים פטורות, אי"כ גם אינם בעשיית חפץ המצוה. ולכן לא שייכי

סיפור ושאלה בציטו?

אזכור אג בני המשפחה לייחוד הפילהוסופיה של פרוט?

משמרת התורה בכל הענינים, דאג לחזק את שיעורי התורה שהספיק שיעורים רבים, ייקר והערךך את לומדי התורה שבהקפדה, ויחד עם זה, דלתו פתוחה בפני כל, לא מנע עצמו מלהתעסק בדברים שצויים לפי כבודו, הכל כדי להעמיד הדת על תילה.

במשפחה גם התגלה, שהוא כמעטין המתגבר, פה מפיך מרגליתו, בכל יום מסר כמה וכמה שיעורים ודרשות, כאשר אף בשעות הקשות, כליל שבת, כמעט לא נרדמו בשיעוריו ובדרשותיו, תמיד ידע לשלב איזה שהיא מעשיה שאירעה, ועליה היה בונה את שיעורו המלא והגדוש, הנמסר בהירות ובאופן הטוב ביותר, כך שכולם היו מוחכים לידע את סופה ואת פסק ההלכה הנפסק, ונשארו רתוקים לדברים.

שמו הצלחתו והצלחת הקהילה הביאה לכן, שערשורת משפחתו נוספות הצטרפו לקהילה, הכיתות בתלמוד תורה והכולל, וחיי התורה התחזקו וברו.

מה שהיה עדיין חסר בקהילה, היה ישיבה קטנה ברמה גבוהה, הישיבה המקומית, "ישיבת לימוד תורה", היתה בנויה על גרעין מהתלמידים המקומיים, יחד עם התלמידים מכל ערי השדה באזור, ורמת הלימודים והאווירה בה היתה חלשה יותר, וזאת משום שרבי הישיבה חשבו בדרך זו, לקלוט את החבורים הנוספים בחוץ.

במעלה ניסה הרב לדבר עם רבני הישיבה אודות הדבר, אך כששמע מהם, שתכלית הקמת המוסד היתה, עבור החורים מערי השדה, ולכן לא שיך לשנות את מתכונתה ורמתה, למרות שהגרעין המרכזי הוא מבני הקהילה, החליט בליבו לקום ולעשות מעשה.

באחד הימים הזמין הרב לביתו, את הורי התלמידים המסיימים בשנה זו את התלמוד תורה, והודיע להם את דעתו על הישיבה הקטנה המקומית, שאינה מתאימה לבניהם, בחורי החמד, וכיון שכן, דאג להקים ישיבה קטנה חדשה, והציג בפניהם את הרבנים שישמשו בה כראש ישיבה, רמ"ם ומשגיחים.

הישיבה החדשה, "ישיבת דרך הלימוד", הצליחה למעלה מן המשווע, כמעט כל החורים בגורי התלמוד תורה המקומי, המשיכו את לימודיהם בה, למעט בניהם של יושבי הקרנות, שבישיבה הותיקה, ישיבת לימוד תורה.

ככל שהשיגם עבורו וחלפו, הקהילה התחזקה וגדלה, בגורי הישיבה קטנה המשיכו את דרכם בישיבות גדולות חשובות ברחבי הארץ, והיה הקים אף "ישיבה גדולה", שציאה שמעה בכל הארץ ומחוצה לה, ורבים הגיעו ללמוד בה, ולהתעלות בדרכי התורה, ואף לאחר נישואיהם, הקימו את ביתם בקהילה.

השנים שחלפו, יחד עם שגשוגה של הקהילה, הביאו לכך שנפתחו במקום עוד ועוד ישיבות קטנות, שכולם הלכו וחינוכו בהדרגה את המרא דאתרא, בדרכס של ישיבת דרך הלימוד, וגידלו דורות של בחורים בני תורה ויראי שמים.

הישיבה הותיקה המשיכה להתקיים, והצליחה בסגנונה, התלמידים שלא נתקבלו לישיבות אחרות, הלכו ללמוד בה, יחד עם התלמידים מערי השדה, ורבים מהם אף המשיכו לישיבות גדולות בזכות מה שקיבלו בה, בזכות רבני הישיבה שהשקיעו בתלמידיהם אהבה ומסירות, והצליחו ברמתם למעלה מן המשווע.

באחד הימים הגיעו מנהלי הישיבה להחלטה, שקיים צורך דחוף לבצע שיפוץ כללי בבנין הישן, ומפני עלותו הגבוהה של שיפוץ כללי, והמצאות היקמת בדבר הקושי למצוא תורם לשיפוץ, על פני תורם לבנין חדש, חשבו לבנות בנין חדש ברוב פאר והדר.

לאחר שנמצא התורם הנכבד, שזכה בזכות הגדולה בהקמת מקום משכן לשכינה, בנין לישיבה קדושה, קוראת הבנין החדש על שמו לזכר עולם, הוזרזו מנהלי הישיבה לרכוש מגורש חדש, בו יוכלו לבנות את בנין הישיבה.

בראות מעמד "הנחת אבן הפינה" לבנין הישיבה, חשבו מנהלי הישיבה לערוך מעמד מיוחד לכבוד האירוע ולכבוד התורם, למען הרמת קרן התורה, בו יוזמו הרבנים החשובים שליט"א, וישאו מדברותיהם לפני הקהל הקדוש, בחשיבותה של הישיבה.

ראש הישיבה, זכר היטב את דעתו של המרא דאתרא על ישיבתו, והתלבט מה לעשות, מצד אחד, אין זה דרך ארץ שלא להזמין את המרא דאתרא לאירוע המרכזי שהישיבה עורכת, ומאידך, אם ילך בעצמו להזמין את המרא דאתרא לאירוע, יהיה בזה בחינת חוצפה וביזוי תלמיד חכם, בהזמנתו לאירוע במוסד שהוא מתנגד לעצם קיומו, וחלילה חלילה שישלם בזה.

לאחר מחשבה מרובה החליט בדעתו, שהפתרון הוא, אי שם

לראש הקהל וזקן שבעת טובי העיר, ליפא מאכערהויפט, לא היתה זכורה ישיבה כה סוערת, מורכבת וארוכה, עד להיום, כל הישיבות נעלו זמן קצר, בהחלטה ובסתמך מלאה או כמעט נעלו, למרות מנהג חילוקי הדעות הקיים בין אדם לרעה, בכל זאת הצליחו השבעה להתעלות מעל עצמם, לנסות להכריע עבור טובת העיר והקהילה.

בישיבתם זו, שעסקה בענין בחירת רב חדש לקהילה, תוך כדי "מי השבעה" לרב מרדכי אלעסרויג זצ"ל, לא הצליחו להגיע לעמק השווה, לא היו יותר משנים בדעה אחת, שנים צידדו שבנו הגדול של הרב זצ"ל ירש את מקומו וישב על כסאו, אך כל החמשה האחרים היו תמימי דעה, שהגיעו לא יעלה על הדעת, מלבד מה שבן הרב טוען שאינו מווייך במשרה, הוא גם לא מתאים.

שנים נוספים העלו את שמו של ר' אביגדור אונגענומנער מחשובי הקהילה, שכולם הכירוהו על כל מעלותיו, ואף הרב זצ"ל, בשעות שלא יכל לענות, היה מנחה את השואלים דבר הלכה, שילכו וישאלוהו, ומה גם, שמכיר היטב את חיי הקהילה על כל מעלותיה ועיוותיה, ולכן סיכמו, אין טוב יותר ממנו, אך גם כן, ארבעת האחרונים התנגדו, ודקאו מהטעמים האמורים, לא ניתן למנות רב מתוך הקהילה, הדבר יגרם לתמרמרות בצביון, ר' הוא גדל איתם יחדיו והיאך כעת יתמנה לרב עליהם, השבעי, האחרון, לא הביע את דעתו, כולם ידעו מדוע, ר' אביגדור היה בן דורו, ולכן לא רצה להתערב בענין, בין לחיוב ובין לשלילה.

שני חברים נוספים העלו את שמו של ר' קותילא לופטיגמן, הידוע בשער בת רבים, כנאמן עצום ובקי בכל חדרי התורה הקדושה, אך חמשת האחרים התנגדו נמרצות, ודקאו בגלל גדלותו העצומה, לא שייך במציאות שימש כרב, הוא מעל הזמן ומעל כל העוה"ז, קשה לו להבין את שיגם ושיגם של אנשים פשוטים, הוא לא יוכל להלך כנגד העם, הרי אפילו את שיעורו, ידוע שרק עילויים יכולים להבין, יהלום ופינה זו כדאי שתהא בקהילתנו כדוגמא לעמל ואיגעת התורה, אך לא יוכלו לשמש כרב.

האחרון העלה את שמו של ר' טוביה קלאפעראלעס, שמינהו בהארת פניו לכל אדם, נעים שיח ושיג, תמיד לו זמן לכולם, לשמוע את דבריהם וטענותיהם, לנסות לעזור ולפעול, ידוע כבעל חסד גדול, אך גם לשמיעת שמו, ששת האחרים טענו, שלא ניתן להעלות כלל הוא אמינה כזו, אנו לא מחפשים עסקן או יחצ"ן, אנו מחפשים רב עמל ובקי בתורה הקדושה, שיריה לנו אורחות תורה וחיים, אך יחד עם זאת, שיוכלו בני הקהילה לקבל ממנו, לשאלו ולהשיח בפניו את אשר בלבים.

האסיפה ננעלה ללא שום הצלחה בדבר הרבנות, כאשר ליפא מסכם, שבמהלך הישיבה הצליחו להגיע רב להסכמה גורפת אחת, והיא, שהמועמד האחרון, ר' טוביה, זכה למספר הגבוה ביותר של קולות "נא", כשמועתם הוא, שאנו לא מעוניינים לשים בראשו עסקן, אנו מעוניינים ברב, וסוכם, שכל אחד מהשבעה, ניסה לברר עוד ועוד בדבר שלוש הצעות הראשונות שהועלו, או בדבר הצעות נוספות, ניסו לשמוע את דעת חברי הקהילה, ובמוצ"ש הבע"ט, יתאספו שוב, ומקווים שיצאו עם החלטות ברורות, שיהם יזכו שיכהן פאר כרב בקהילתם.

במהלך השבוע שחלף, התעניינו שבעת טובי העיר בדעות של חברי הקהילה, והתברר שהענין בהערכת הרב, רוב חברי הקהילה, לא רק של מצאו חסרון במועמדותו של ר' אביגדור, אלא אדרבה, ראו בזה מעלה, שכל רב חדש לוקח חודשים ארוכים, ולפעמים יקום, להכיר את כל בני הקהילה עם כל מעלותיהם ועניניהם, ואילו ר' אביגדור, מיד בהתמנותו, כבר ידע ויכיר, ויכל להועיל ולייעץ, להדריך ולנתב לא אפי לדעתו.

היחידים שהתנגדו, היו קבוצת היושבי קרנות, אלו שסוברים לתומם שיבית הכנסת הוא מושב ליצנים, ו"לעיניו זונה" תפילת הדרך, ובעת "ברכה", הם כבר מזמן 'ברחו', הם טענו, היתכן גדלנו יחד, היינו באותו בית כנסת יחד, ופתאום הוא יהיה רב לעינינו, מה פתאום, על מה ולמה, אולי ימנו גם אותנו לרבינים.

במוצ"ש, בישיבתם השניה שבו שבעת טובי העיר לדון בדבר, ולאחר שכל אחד מהם סיפר את מה ששמע מבני הקהילה במהלך השבוע, על דעתם הגבוהה בעד רבנותו של ר' אביגדור, והחלטת בהסכמת שמועדת שבעה, שאין לייחס דעת לטענת אותם חסדי דעת, ויושבי קרנות ובטלנים, ולכן הוכרע שרובם החדש יהיה ר' אביגדור.

זמן קצר לאחר הכרתו של ר' אביגדור, הבינו כולם עד כמה היתה דעת בני הקהילה נכונה בבחירתו, ועל מה יצא קצפם של יושבי הקרנות, הרב התברר כאדם חזק ותקיף, העומד על

לדעתו של ר' טוביה קלאפעראלעס, שמינהו בהארת פניו לכל אדם, נעים שיח ושיג, תמיד לו זמן לכולם, לשמוע את דבריהם וטענותיהם, לנסות לעזור ולפעול, ידוע כבעל חסד גדול, אך גם לשמיעת שמו, ששת האחרים טענו, שלא ניתן להעלות כלל הוא אמינה כזו, אנו לא מחפשים עסקן או יחצ"ן, אנו מחפשים רב עמל ובקי בתורה הקדושה, שיריה לנו אורחות תורה וחיים, אך יחד עם זאת, שיוכלו בני הקהילה לקבל ממנו, לשאלו ולהשיח בפניו את אשר בלבים.

האסיפה ננעלה ללא שום הצלחה בדבר הרבנות, כאשר ליפא מסכם, שבמהלך הישיבה הצליחו להגיע רב להסכמה גורפת אחת, והיא, שהמועמד האחרון, ר' טוביה, זכה למספר הגבוה ביותר של קולות "נא", כשמועתם הוא, שאנו לא מעוניינים לשים בראשו עסקן, אנו מעוניינים ברב, וסוכם, שכל אחד מהשבעה, ניסה לברר עוד ועוד בדבר שלוש הצעות הראשונות שהועלו, או בדבר הצעות נוספות, ניסו לשמוע את דעת חברי הקהילה, ובמוצ"ש הבע"ט, יתאספו שוב, ומקווים שיצאו עם החלטות ברורות, שיהם יזכו שיכהן פאר כרב בקהילתם.

במהלך השבוע שחלף, התעניינו שבעת טובי העיר בדעות של חברי הקהילה, והתברר שהענין בהערכת הרב, רוב חברי הקהילה, לא רק של מצאו חסרון במועמדותו של ר' אביגדור, אלא אדרבה, ראו בזה מעלה, שכל רב חדש לוקח חודשים ארוכים, ולפעמים יקום, להכיר את כל בני הקהילה עם כל מעלותיהם ועניניהם, ואילו ר' אביגדור, מיד בהתמנותו, כבר ידע ויכיר, ויכל להועיל ולייעץ, להדריך ולנתב לא אפי לדעתו.

היחידים שהתנגדו, היו קבוצת היושבי קרנות, אלו שסוברים לתומם שיבית הכנסת הוא מושב ליצנים, ו"לעיניו זונה" תפילת הדרך, ובעת "ברכה", הם כבר מזמן 'ברחו', הם טענו, היתכן גדלנו יחד, היינו באותו בית כנסת יחד, ופתאום הוא יהיה רב לעינינו, מה פתאום, על מה ולמה, אולי ימנו גם אותנו לרבינים.

במוצ"ש, בישיבתם השניה שבו שבעת טובי העיר לדון בדבר, ולאחר שכל אחד מהם סיפר את מה ששמע מבני הקהילה במהלך השבוע, על דעתם הגבוהה בעד רבנותו של ר' אביגדור, והחלטת בהסכמת שמועדת שבעה, שאין לייחס דעת לטענת אותם חסדי דעת, ויושבי קרנות ובטלנים, ולכן הוכרע שרובם החדש יהיה ר' אביגדור.

זמן קצר לאחר הכרתו של ר' אביגדור, הבינו כולם עד כמה היתה דעת בני הקהילה נכונה בבחירתו, ועל מה יצא קצפם של יושבי הקרנות, הרב התברר כאדם חזק ותקיף, העומד על

לדעתו של ר' טוביה קלאפעראלעס, שמינהו בהארת פניו לכל אדם, נעים שיח ושיג, תמיד לו זמן לכולם, לשמוע את דבריהם וטענותיהם, לנסות לעזור ולפעול, ידוע כבעל חסד גדול, אך גם לשמיעת שמו, ששת האחרים טענו, שלא ניתן להעלות כלל הוא אמינה כזו, אנו לא מחפשים עסקן או יחצ"ן, אנו מחפשים רב עמל ובקי בתורה הקדושה, שיריה לנו אורחות תורה וחיים, אך יחד עם זאת, שיוכלו בני הקהילה לקבל ממנו, לשאלו ולהשיח בפניו את אשר בלבים.

האסיפה ננעלה ללא שום הצלחה בדבר הרבנות, כאשר ליפא מסכם, שבמהלך הישיבה הצליחו להגיע רב להסכמה גורפת אחת, והיא, שהמועמד האחרון, ר' טוביה, זכה למספר הגבוה ביותר של קולות "נא", כשמועתם הוא, שאנו לא מעוניינים לשים בראשו עסקן, אנו מעוניינים ברב, וסוכם, שכל אחד מהשבעה, ניסה לברר עוד ועוד בדבר שלוש הצעות הראשונות שהועלו, או בדבר הצעות נוספות, ניסו לשמוע את דעת חברי הקהילה, ובמוצ"ש הבע"ט, יתאספו שוב, ומקווים שיצאו עם החלטות ברורות, שיהם יזכו שיכהן פאר כרב בקהילתם.

במהלך השבוע שחלף, התעניינו שבעת טובי העיר בדעות של חברי הקהילה, והתברר שהענין בהערכת הרב, רוב חברי הקהילה, לא רק של מצאו חסרון במועמדותו של ר' אביגדור, אלא אדרבה, ראו בזה מעלה, שכל רב חדש לוקח חודשים ארוכים, ולפעמים יקום, להכיר את כל בני הקהילה עם כל מעלותיהם ועניניהם, ואילו ר' אביגדור, מיד בהתמנותו, כבר ידע ויכיר, ויכל להועיל ולייעץ, להדריך ולנתב לא אפי לדעתו.

היחידים שהתנגדו, היו קבוצת היושבי קרנות, אלו שסוברים לתומם שיבית הכנסת הוא מושב ליצנים, ו"לעיניו זונה" תפילת הדרך, ובעת "ברכה", הם כבר מזמן 'ברחו', הם טענו, היתכן גדלנו יחד, היינו באותו בית כנסת יחד, ופתאום הוא יהיה רב לעינינו, מה פתאום, על מה ולמה, אולי ימנו גם אותנו לרבינים.

במוצ"ש, בישיבתם השניה שבו שבעת טובי העיר לדון בדבר, ולאחר שכל אחד מהם סיפר את מה ששמע מבני הקהילה במהלך השבוע, על דעתם הגבוהה בעד רבנותו של ר' אביגדור, והחלטת בהסכמת שמועדת שבעה, שאין לייחס דעת לטענת אותם חסדי דעת, ויושבי קרנות ובטלנים, ולכן הוכרע שרובם החדש יהיה ר' אביגדור.

זמן קצר לאחר הכרתו של ר' אביגדור, הבינו כולם עד כמה היתה דעת בני הקהילה נכונה בבחירתו, ועל מה יצא קצפם של יושבי הקרנות, הרב התברר כאדם חזק ותקיף, העומד על

לדעתו של ר' טוביה קלאפעראלעס, שמינהו בהארת פניו לכל אדם, נעים שיח ושיג, תמיד לו זמן לכולם, לשמוע את דבריהם וטענותיהם, לנסות לעזור ולפעול, ידוע כבעל חסד גדול, אך גם לשמיעת שמו, ששת האחרים טענו, שלא ניתן להעלות כלל הוא אמינה כזו, אנו לא מחפשים עסקן או יחצ"ן, אנו מחפשים רב עמל ובקי בתורה הקדושה, שיריה לנו אורחות תורה וחיים, אך יחד עם זאת, שיוכלו בני הקהילה לקבל ממנו, לשאלו ולהשיח בפניו את אשר בלבים.

האסיפה ננעלה ללא שום הצלחה בדבר הרבנות, כאשר ליפא מסכם, שבמהלך הישיבה הצליחו להגיע רב להסכמה גורפת אחת, והיא, שהמועמד האחרון, ר' טוביה, זכה למספר הגבוה ביותר של קולות "נא", כשמועתם הוא, שאנו לא מעוניינים לשים בראשו עסקן, אנו מעוניינים ברב, וסוכם, שכל אחד מהשבעה, ניסה לברר עוד ועוד בדבר שלוש הצעות הראשונות שהועלו, או בדבר הצעות נוספות, ניסו לשמוע את דעת חברי הקהילה, ובמוצ"ש הבע"ט, יתאספו שוב, ומקווים שיצאו עם החלטות ברורות, שיהם יזכו שיכהן פאר כרב בקהילתם.

במהלך השבוע שחלף, התעניינו שבעת טובי העיר בדעות של חברי הקהילה, והתברר שהענין בהערכת הרב, רוב חברי הקהילה, לא רק של מצאו חסרון במועמדותו של ר' אביגדור, אלא אדרבה, ראו בזה מעלה, שכל רב חדש לוקח חודשים ארוכים, ולפעמים יקום, להכיר את כל בני הקהילה עם כל מעלותיהם ועניניהם, ואילו ר' אביגדור, מיד בהתמנותו, כבר ידע ויכיר, ויכל להועיל ולייעץ, להדריך ולנתב לא אפי לדעתו.

היחידים שהתנגדו, היו קבוצת היושבי קרנות, אלו שסוברים לתומם שיבית הכנסת הוא מושב ליצנים, ו"לעיניו זונה" תפילת הדרך, ובעת "ברכה", הם כבר מזמן 'ברחו', הם טענו, היתכן גדלנו יחד, היינו באותו בית כנסת יחד, ופתאום הוא יהיה רב לעינינו, מה פתאום, על מה ולמה, אולי ימנו גם אותנו לרבינים.

במוצ"ש, בישיבתם השניה שבו שבעת טובי העיר לדון בדבר, ולאחר שכל אחד מהם סיפר את מה ששמע מבני הקהילה במהלך השבוע, על דעתם הגבוהה בעד רבנותו של ר' אביגדור, והחלטת בהסכמת שמועדת שבעה, שאין לייחס דעת לטענת אותם חסדי דעת, ויושבי קרנות ובטלנים, ולכן הוכרע שרובם החדש יהיה ר' אביגדור.

זמן קצר לאחר הכרתו של ר' אביגדור, הבינו כולם עד כמה היתה דעת בני הקהילה נכונה בבחירתו, ועל מה יצא קצפם של יושבי הקרנות, הרב התברר כאדם חזק ותקיף, העומד על

לדעתו של ר' טוביה קלאפעראלעס, שמינהו בהארת פניו לכל אדם, נעים שיח ושיג, תמיד לו זמן לכולם, לשמוע את דבריהם וטענותיהם, לנסות לעזור ולפעול, ידוע כבעל חסד גדול, אך גם לשמיעת שמו, ששת האחרים טענו, שלא ניתן להעלות כלל הוא אמינה כזו, אנו לא מחפשים עסקן או יחצ"ן, אנו מחפשים רב עמל ובקי בתורה הקדושה, שיריה לנו אורחות תורה וחיים, אך יחד עם זאת, שיוכלו בני הקהילה לקבל ממנו, לשאלו ולהשיח בפניו את אשר בלבים.

האסיפה ננעלה ללא שום הצלחה בדבר הרבנות, כאשר ליפא מסכם, שבמהלך הישיבה הצליחו להגיע רב להסכמה גורפת אחת, והיא, שהמועמד האחרון, ר' טוביה, זכה למספר הגבוה ביותר של קולות "נא", כשמועתם הוא, שאנו לא מעוניינים לשים בראשו עסקן, אנו מעוניינים ברב, וסוכם, שכל אחד מהשבעה, ניסה לברר עוד ועוד בדבר שלוש הצעות הראשונות שהועלו, או בדבר הצעות נוספות, ניסו לשמוע את דעת חברי הקהילה, ובמוצ"ש הבע"ט, יתאספו שוב, ומקווים שיצאו עם החלטות ברורות, שיהם יזכו שיכהן פאר כרב בקהילתם.

במהלך השבוע שחלף, התעניינו שבעת טובי העיר בדעות של חברי הקהילה, והתברר שהענין בהערכת הרב, רוב חברי הקהילה, לא רק של מצאו חסרון במועמדותו של ר' אביגדור, אלא אדרבה, ראו בזה מעלה, שכל רב חדש לוקח חודשים ארוכים, ולפעמים יקום, להכיר את כל בני הקהילה עם כל מעלותיהם ועניניהם, ואילו ר' אביגדור, מיד בהתמנותו, כבר ידע ויכיר, ויכל להועיל ולייעץ, להדריך ולנתב לא אפי לדעתו.

היחידים שהתנגדו, היו קבוצת היושבי קרנות, אלו שסוברים לתומם שיבית הכנסת הוא מושב ליצנים, ו"לעיניו זונה" תפילת הדרך, ובעת "ברכה", הם כבר מזמן 'ברחו', הם טענו, היתכן גדלנו יחד, היינו באותו בית כנסת יחד, ופתאום הוא יהיה רב לעינינו, מה פתאום, על מה ולמה, אולי ימנו גם אותנו לרבינים.

במוצ"ש, בישיבתם השניה שבו שבעת טובי העיר לדון בדבר, ולאחר שכל אחד מהם סיפר את מה ששמע מבני הקהילה במהלך השבוע, על דעתם הגבוהה בעד רבנותו של ר' אביגדור, והחלטת בהסכמת שמועדת שבעה, שאין לייחס דעת לטענת אותם חסדי דעת, ויושבי קרנות ובטלנים, ולכן הוכרע שרובם החדש יהיה ר' אביגדור.

זמן קצר לאחר הכרתו של ר' אביגדור, הבינו כולם עד כמה היתה דעת בני הקהילה נכונה בבחירתו, ועל מה יצא קצפם של יושבי הקרנות, הרב התברר כאדם חזק ותקיף, העומד על

לדעתו של ר' טוביה קלאפעראלעס, שמינהו בהארת פניו לכל אדם, נעים שיח ושיג, תמיד לו זמן לכולם, לשמוע את דבריהם וטענותיהם, לנסות לעזור ולפעול, ידוע כבעל חסד גדול, אך גם לשמיעת שמו, ששת האחרים טענו, שלא ניתן להעלות כלל הוא אמינה כזו, אנו לא מחפשים עסקן או יחצ"ן, אנו מחפשים רב עמל ובקי בתורה הקדושה, שיריה לנו אורחות תורה וחיים, אך יחד עם זאת, שיוכלו בני הקהילה לקבל ממנו, לשאלו ולהשיח בפניו את אשר בלבים.

האסיפה ננעלה ללא שום הצלחה בדבר הרבנות, כאשר ליפא מסכם, שבמהלך הישיבה הצליחו להגיע רב להסכמה גורפת אחת, והיא, שהמועמד האחרון, ר' טוביה, זכה למספר הגבוה ביותר של קולות "נא", כשמועתם הוא, שאנו לא מעוניינים לשים בראשו עסקן, אנו מעוניינים ברב, וסוכם, שכל אחד מהשבעה, ניסה לברר עוד ועוד בדבר שלוש הצעות הראשונות שהועלו, או בדבר הצעות נוספות, ניסו לשמוע את דעת חברי הקהילה, ובמוצ"ש הבע"ט, יתאספו שוב, ומקווים שיצאו עם החלטות ברורות, שיהם יזכו שיכהן פאר כרב בקהילתם.

במהלך השבוע שחלף, התעניינו שבעת טובי העיר בדעות של חברי הקהילה, והתברר שהענין בהערכת הרב, רוב חברי הקהילה, לא רק של מצאו חסרון במועמדותו של ר' אביגדור, אלא אדרבה, ראו בזה מעלה, שכל רב חדש לוקח חודשים ארוכים, ולפעמים יקום, להכיר את כל בני הקהילה עם כל מעלותיהם ועניניהם, ואילו ר' אביגדור, מיד בהתמנותו, כבר ידע ויכיר, ויכל להועיל ולייעץ, להדריך ולנתב לא אפי לדעתו.

היחידים שהתנגדו, היו קבוצת היושבי קרנות, אלו שסוברים לתומם שיבית הכנסת הוא מושב ליצנים, ו"לעיניו זונה" תפילת הדרך, ובעת "ברכה", הם כבר מזמן 'ברחו', הם טענו, היתכן גדלנו יחד, היינו באותו בית כנסת יחד, ופתאום הוא יהיה רב לעינינו, מה פתאום, על מה ולמה, אולי ימנו גם אותנו לרבינים.

במוצ"ש, בישיבתם השניה שבו שבעת טובי העיר לדון בדבר, ולאחר שכל אחד מהם סיפר את מה ששמע מבני הקהילה במהלך השבוע, על דעתם הגבוהה בעד רבנותו של ר' אביגדור, והחלטת בהסכמת שמועדת שבעה, שאין לייחס דעת לטענת אותם חסדי דעת, ויושבי קרנות ובטלנים, ולכן הוכרע שרובם החדש יהיה ר' אביגדור.

זמן קצר לאחר הכרתו של ר' אביגדור, הבינו כולם עד כמה היתה דעת בני הקהילה נכונה בבחירתו, ועל מה יצא קצפם של יושבי הקרנות, הרב התברר כאדם חזק ותקיף, העומד על

השאלה היא: מה היא ההכרעה בכוונת מעשהו של המרא דאתרא ע"פ פרשתינו ערש"י?

תשובה ל"סיפור ושאלה בציטו" משבוע שעבר:

בתשובה לשאלה, מנין בפרשתינו ערש"י? בין נתנאל את דברי הרב יצחק, מדוע לא חשש לביזוי התורה בריקודו עם יוסלה האביון שבגדיו קרועים ומדיפים ריחות, שלא ברור שמוישוב בדעתו, בשמחת חתן וכלה. נתנאל יבין את דברי הרב יצחק, שאין כל מניעה וזולזול בכבוד התורה בריקודו עם אדם פשוט ומבוזבז בשמחת חתן וכלה, וזאת מדברי רש"י ל"ה ז"ל ע"פ, "להורות נתן בלבו הוא ואתליאב בן אחיסטק למטה דן", וביאר רש"י, "ואתליאב. במבט דן, מן הירודים שבבשבים, מבני שפחות, והאשור המקים בצלאל למלאכת המשכן, והוא מגדולי השבטים, לקיים מה שנאמר (איוב ל"ד ט"ו), ולא נכר שוע לפני דל". מבואר בדברי רש"י, שאין כל זולזול ופגיעה בעשיית מצוה יחד עם אדם ירוד ושפל, וזו הראיה שאמר ר' יצחק לנתנאל על הנגהו.

תשובות המתרסמות בעלון זה, יש לשלוח בכתב ברור וקריא, בצירוף שם וטלפון עד ליום ג' בשעה 23.00 בלבד לפקס' 9741115 - 972-8 + (24 שעות) או לפקס 1-732-3634947 או למייל yaepstein@aol.com עד יום ב' בערב בלבד.

הפרסים לשבוע זה: "שורת רב פעלים לרבינו יוסף חיים מבגדד", ד"כ. עוד שלושה זוכים נוספים, כל אחד בספר "סוד ושורש העבודה", ב"כ.

הפרס לשבוע זה על "סיפור ושאלה בציטו": שלושה זוכים, כל אחד בספר "פרקי דרבי אליעזר".

להערת, הארות ותגובות וכל עניני בעלון, יש לפנות לפקס' הנ"ל. לתרומות, הנצחות והפצה ניתן לפנות למערכת

שפות הזוכים לשבוע שעבר:

פילץ יא. - מודיעין עילית - ערוך לנר עשה"ס, ד"כ.
 קטנר - בני ברק - קובץ שיעורים ב"כ.
 יעקובוביץ - קרית ספר - קובץ שיעורים, ב"כ.
 גוהן - בני ברק - קובץ שיעורים, ב"כ.
 מאגן נ. - לוד - פלא יועץ השלם.
 לורי - מודיעין עילית - פלא יועץ השלם.

הודעה נשלחה/תשלום לזוכים. (במסלול חודשי הקיץ)

תלקות נסיון, ניתן לקבל כל שבוע את בעלון הפקס או באימייל (ללא תשלום). המעוניינים לקבלו, ישלחו את שמם וכתובתם בכתב ברור, בתוספת מס' טלפון לברורים, לפקס המערכת או למייל: yaepstein@aol.com